

TEMATIKUS FILMSOROZAT

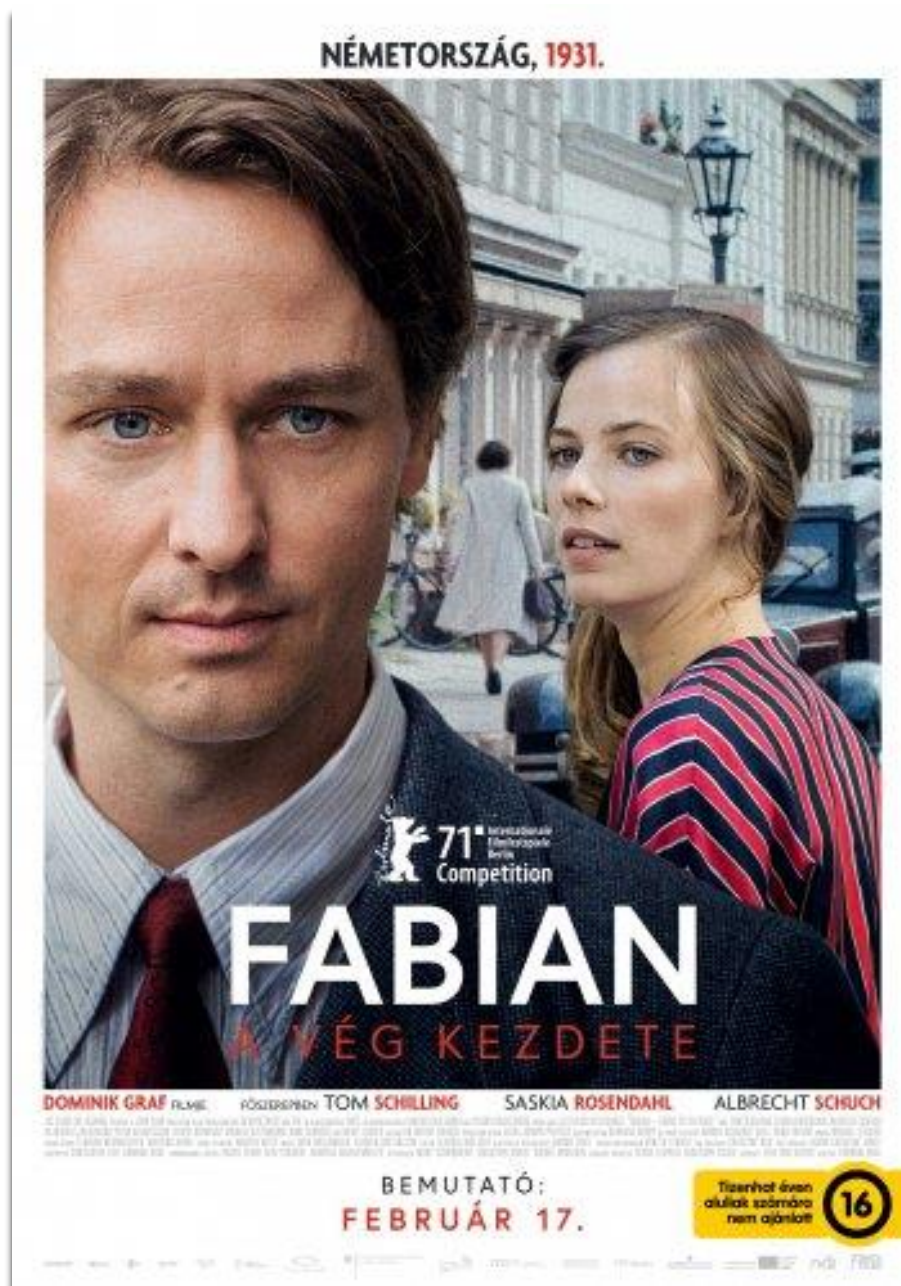
FABIAN- A VÉG KEZDETE/FABIAN ODER DER GANG VOR DIE HUNDE

/német filmdráma, 176'/

Vetítés helye: Krúdy Gyula Art mozi (Nyíregyháza, Országzászló tér 08.)

Vetítés időpontja: 2022. március 21. (hétfő) 17.00 óra

A belépőjegy ára: 500 FT

A melankólia új hulláma /részlet/

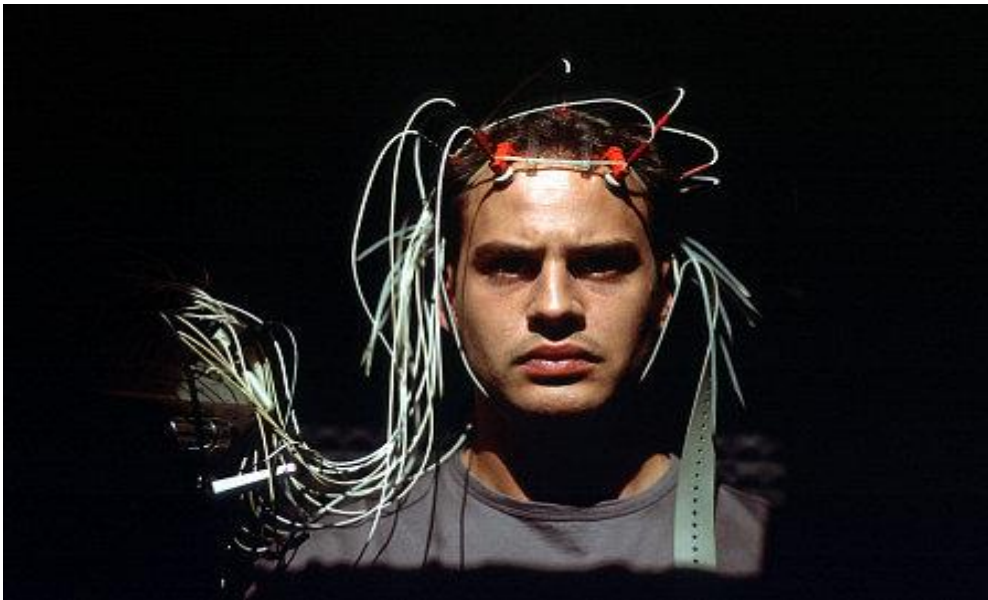
Húsz éve ismét felfutóban a német film. A történelmi játékok és a Tom Tykwer fémjelezte X-filmek mellett a Berlinből indult minimalista irányzat rajzolta vissza Németországot a filmvilág térképére. Sokak szerint szimbolikus volt Rainer Werner Fassbinder halála. 1982-ben nem csak a második világháború utáni német filmművészet legkarizmatikusabb alkotója hunyt el – megkezdődött a német újfilm, sőt a német mozgóképművészet hanyatlása is. Nem Fassbinder halála miatt, természetesen; sőt, a német újfilm egyes alkotói (Wenders, Herzog, Schlöndorff, von Trotta) továbbra alkotnak figyelemre méltót. Mégis, a német újfilm húsz évig volt szavatos. A nyolcvanas évekre kifáradt, megszűnt hullámnak lenni, alkotói az egyéni boldogulást, a legszigorúbban vett saját utat keresték-keresik (több-kevesebb sikerrel). A német újfilm (túlozva, persze) húsz év alatt azzá lett, ami ellenében megszületett. „Az öreg film halott. Hiszünk az új filmben” – állt az 1962-es oberhauseni nyilatkozatban.

Franka Potente, Moritz Bleibtreu

Az új irányzatok sorsa, hogy idővel maguk is előregszenek... Vannak, akik úgy gondolják, nem Fassbinder halálával ért véget a német újfilm korszaka: a művészeti hanyatlás kezdetét Doris Dörrie első filmjének, a *Férfiak* (1985) bemutatója jelezte. Nem mintha különösebb gond lenne Dörrie vígjátékával – a rendező sikere (a *Férfiak* a premier évében a legnézettebb film volt hazájában) új trendet mutatott a német filmgyártás számára. Nem csak a német filmművészet, a közönség is elfáradni látszott, vágytak a régi-újra: a nyolcvanas évek közepétől a német

mozikban szinte csak műfaji filmre volt igény. Ibiza, hangyák a gatyában – a műfajiság nézői igénye a kilencvenes évekre alkotói igénytelenséget eredményezett, a „német film” iparként hazájában szép hasznot termelt, éca híján azonban a nemzetközi filmvilág kezdte elveszíteni az érdeklődését iránta. Főnix a művészet, saját hamvából születik újjá. A hatvanas-hetvenes évek német filmmozgalmának nem egy alkotója a nyolcvanas-kilencvenes években katedrát vállalt. Miközben tehát a nyolcvanas-kilencvenes években a felszínen eluralkodott a silány (túlzás ez is: de az egyes kivételek csak erősítik a szabályt), a mélyben a darabjaira hullott szerzőiség új alkotógenerációt nevelt. A kommersz árnyékában, részben a német újfilm hagyományaiból, részben a műfajiság ellenében, részben a műfajiságra alapozva született meg az a három filmes jelenség/irányzat, amely visszaadta a német film becsületét..

A visszaemlékezés mozija és a midcult között gyakorta erős az összefonódás (tartalomhoz a forma), a Berliini Iskolát meghatározza jelenidejűsége. Az újraegyesítéssel megváltozott politikai-közéleti környezet által is generált visszatekintés lehet tartalmi rendezőelv; a midcult alkotóinak kézjegye szerencsés esetben felismerhető, de a kilencvenes évek derekán a Berliini Filmakadémiáról (dffb) startoló szerzői irányzat egységesen markáns: hasonló stílusjegyei és összecsengő témaválasztása okán valódi irányzatról lehet szólni. „A boldogság zsebtolvajai” Ez volt a címe Rainer Gansera 2001 novemberében, a Süddeutsche Zeitungban megjelent írásának, amelyben először említett meg, hogy a kilencvenes évek derekán kisebb filmművészeti irányzat nőtte ki magát Németországban. A szép nap (Der schöne Tag) bemutatója kapcsán vont párhuzamot Arslan, Christian Petzold és Angela Schanelec munkái között, de nem véletlenül aggatta filmjeikre a az Új Berliini Iskola címkéjét. Mindhárom rendező a dffb hallgatója volt a nyolcvanas évek végén-kilencvenes évek elején, olyan mesterektől

tanultak, mint a német újfilmhez ezer szállal kötődő Harun Farocki és Harmut Bitomsky, akik az 1966-ban gründolt dffb első diákjai között voltak, így mindketten átörökítói a dffb szellemiségének. A Berliini Filmakadémia ugyanis a legszigorúbban-leglazábban értelmezett filmművészeti szemlélet német fellegvára alapítása óta, a hatvanas-hetvenes években ott végzett hallgatók erősen valóságközpontú, dokumentarista és vállaltan politikai tartalmú/üzenetű filmjei teremtették meg az első „Berliini Iskolát”.

Petzold, Graf, Hochhaeusler

Tom Schilling, Paula Beer a Mű szerző nélkül c. filmben